

Study of Information literacy of Nurses to Provide Effective Evidence based Care in Bushehr Educational Hospitals in 2018

Abdolrasoul Khosravi

Associate Professor, Department of Knowledge and Information Sciences, Bushehr University of Medical Sciences, Bushehr, Iran. E-mail: khosravi2422@gmail.com

Atefeh Esfandiari

***Corresponding author:** Assistant Professor, Department of Health Policy and Management, Bushehr University of Medical Sciences, Bushehr, Iran. E-mail: atefehesfandiari88@gmail.com

Zohreh Mirtaghi

MSc, Department of Knowledge and Information Sciences, Bushehr University of Medical Sciences, Bushehr, Iran. E-mail: mirtaghiz@yahoo.com

Abstract

Purpose: The use of evidence enables nurses to provide quality of clinical care. The aim of this study was to evaluate the level of information literacy of nurses to provide efficient evidence-based care in Educational Hospitals in Bushehr in 2018.

Methodology: This study is a cross-sectional descriptive-analytical study that describes the level of information literacy of nurses in. Data were gathered by a self-sufficient questionnaire to measure information literacy skills to provide evidence-based care, which was completed by nurses and analyzed using descriptive and analytical statistics through SPSS version 24.

Findings: The research findings showed that more than 70 percent of the population surveyed were women and the rest were men. More than 85% of nurses had a bachelor's degree and 58.8% did not use a hospital library. The information literacy of nurses Educational Hospitals in Bushehr in 2018 was with an average of 94.38 that is lower than the average level. Among the 5 standards of information literacy, the highest average was related to information exchange and dissemination skills and the lowest average was related to information organization skills.

Conclusion: According to the results of this study, nurses' information literacy in all skills to provide evidence-based care were below average. Therefore, it is suggested that some solutions such as theoretical and practical learning be taken to improve all information literacy skills in order to make evidence based decisions in nursing care.

Keywords: Bushehr, Educational Hospitals, Nurses, Information Literacy, Evidence-Based Care.

Citation: Khosravi, A. R., Esfandiari, A., & Mirtaghi, Z. (2020). Study of Information literacy of Nurses to Provide Effective Evidence based Care in Bushehr Educational Hospitals in 2018. *Knowledge and Information Management*, 6(4), 25-40. (in Persian)

(DOI): 10.30473/mrs.2021.52841.1421

Received: (2020-08-20)

Accepted: (2021-03-05)

بررسی سطح سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد در بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در سال ۱۳۹۷

عبدالرسول خسروی

دانشیار، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران.

E-mail: khosravi2422@gmail.com

عاطفه اسفندیاری

* نویسنده مسئول: استادیار، گروه مدیریت و سیاست‌گذاری سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران.

E-mail: atefehesfandiari88@gmail.com

زهرة میرتقی

کارشناسی ارشد، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران.

E-mail: mirtaghiz@yahoo.com

چکیده

هدف: استفاده از شواهد علمی پرستاران را قادر می‌سازد تا مراقبت‌های بالینی را با کیفیت ارائه دهند. این پژوهش با هدف ارزیابی سطح سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد در بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در سال ۱۳۹۷ انجام گرفت.

روش‌شناسی: این پژوهش یک مطالعه توصیفی-تحلیلی مقطعی است که به توصیف سطح سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر پرداخته است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه خود ایفا جهت سنجش مهارت‌های سواد اطلاعاتی با رویکرد مراقبت مبتنی بر شواهد است که توسط پرستاران تکمیل و داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی در محیط SPSS ویرایش ۲۴ تحلیل گردید.

یافته‌ها: بیش از ۷۰ درصد جمعیت مورد پژوهش زن و بقیه مرد بودند. بیش از ۸۵ درصد از پرستاران دارای مدرک لیسانس بودند و ۵۸/۸ درصد از کتابخانه بیمارستان استفاده نمی‌کردند. یافته‌های پژوهش نشان داد که سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در سال ۱۳۹۷ با میانگین ۹۴/۳۸ پایین‌تر از سطح متوسط قرار دارد. در بین ۵ استاندارد سواد اطلاعاتی مورد بررسی، بیشترین میانگین مربوط به مهارت تبادل و اشاعه اطلاعات و کمترین میانگین مربوط به مهارت سازمان‌دهی اطلاعات بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این مطالعه سواد اطلاعاتی پرستاران در تمامی مهارت‌های مرتبط با مراقبت مبتنی بر شواهد پایین‌تر از سطح متوسط برآورده شده است. بنابراین، پیشنهاد می‌شود راهکارهایی از جمله آموزش برای ارتقای بهینه تمامی مهارت‌های سواد اطلاعاتی به‌منظور تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد در مراقبت بیماران اتخاذ شود.

واژه‌های کلیدی: بوشهر، بیمارستان‌های آموزشی، پرستاران، سواد اطلاعاتی، مراقبت مبتنی بر شواهد.

استناد: خسروی، عبدالرسول؛ اسفندیاری، عاطفه و میرتقی، زهره (۱۳۹۸). بررسی سطح سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد در بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در سال ۱۳۹۷. *مدیریت اطلاعات و دانش‌شناسی*، ۶(۴)، ۲۵-۴۰.

(DOI): 10.30473/MRS.2021.52841.1421

تاریخ دریافت: (۱۳۹۹-۰۵-۳۰)

تاریخ پذیرش: (۱۳۹۹-۱۲-۱۵)

مقدمه

سواد اطلاعاتی یکی از مشخصه‌های جامعه اطلاعاتی است و مجموعه‌ای از مهارت‌ها به‌منظور شناسایی درست منابع اطلاعاتی، دسترسی به آن‌ها و همچنین استفاده هدفمند از اطلاعات و ابزاری برای توانمندی فردی تعریف می‌شود (شریف‌مقدم، سلامی، نریمانی و رزمخواه، ۱۳۹۵). بهره‌مندی از سواد اطلاعاتی در نظام سلامت مزایای قابل توجهی از جمله دسترسی به اطلاعات و منابع روزآمد پزشکی برای متخصصان ارائه‌دهنده خدمات سلامت به دنبال دارد. جهان امروز شاهد نوآوری‌ها و تحولاتی سریع در عرصه مراقبت‌های بهداشتی و درمانی است که تیم بالینی و به‌ویژه پرستاران به علت نقش مهم و حیاتی که در مراقبت از بیماران دارند بایستی خود را با آخرین شواهد در خصوص مراقبت‌های بالینی همگام سازند و اطلاعات بالینی خود را به‌روز نگه دارند (حبیبی، رضایی، هاچه‌سو و طبقی، ۱۳۸۹). در این شرایط نگرانی در رابطه با کیفیت مراقبت‌های پرستاری و همچنین روزآمد بودن اطلاعات^۱ و مهارت‌ها^۲ در میان دانشجویان پرستاری رو به افزایش است (بوومبو، ۲۰۱۶).

امروزه نظام مراقبت سلامت در سراسر دنیا با چالش‌هایی مواجه است و در بسیاری از موارد انجام مراقبت‌های سلامت با سؤالاتی همراه است؛ برای مثال چه نوع درمانی مؤثرترین درمان است؟ چگونه بیماران با بیماری خود مقابله می‌کنند؟ بهترین برنامه مراقبت پرستاری براساس ارزیابی‌های به عمل آمده چیست؟ این سؤالات و موارد مشابه آن‌ها باعث شده عده زیادی از صاحب‌نظران معتقد باشند که با وجود این پیچیدگی‌ها در نظام مراقبت سلامت، ارائه مراقبت‌های مبتنی بر شواهد تا حدود زیادی می‌تواند این شک و تردیدها را کاهش دهد و تحرک عظیمی را در توسعه مراقبت‌های بالینی ایجاد نماید (منگلیان شهربابکی، فرخ‌زادیان و نوحی، ۱۳۹۵).

حرفه پرستاری در حال تغییر به‌سوی عملکرد مبتنی بر شواهد است و کاربرد شواهد از اواخر دهه ۹۰ در مراقبت از بیماران مورد تأکید قرار گرفته است (ادیب حاج باقری و عزیز فیضی، ۱۳۹۲). اهمیت استفاده از شواهد پژوهشی در عملکرد عبارت‌اند از: استفاده مؤثر از اطلاعات، ارائه خدمات با استانداردهای کارآمد، ارتقای کیفیت مراقبت توسط پرستاران، بهبود وضعیت و افزایش رضایت‌مندی بیمار (تحریر و رژه و عبادی، ۱۳۹۲). با توجه به افزایش استفاده از یافته‌های

پژوهشی و روزآمدسازی اطلاعات در مراقبت‌های بهداشتی-درمانی، سواد اطلاعاتی پرستاران به‌عنوان یکی از مباحث جدی و قابل تأمل در این حرفه مطرح شده است. در بسیاری از مطالعات به نیاز ضروری پرستاران به داشتن اطلاعات ضروری در مورد مهارت‌های جستجو اشاره شده و ضرورت توانمندی آنان در بهره‌گیری از مقالات تخصصی به‌منظور بهبود نتایج مراقبت‌های بالینی به اثبات رسیده است (حبیبی، رضایی، هاچه‌سو و طبقی، ۱۳۸۹). از طرفی پرستاران به‌عنوان یک قسمت جدانشدنی از نظام درمانی نقش بسیار مهمی در ارتقای دانش و رفتارهای مراقبتی در بیماران از طریق شواهد موجود تجربی را دارند (کرنیاوران و پتپیچت چن، ۲۰۱۱). در کشور ما هرچند آمار دقیقی در دست نیست، اما پژوهش‌هایی که در زمینه کیفیت مراقبت‌های پرستاری و رضایت بیمار انجام شده، نشان می‌دهد که علی‌رغم تلاش‌های بسیار زیاد هنوز این مهم حاصل نشده است (سلمانی‌مو، معماریان، ونکی، ۱۳۹۰).

در راستای پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی متخصصان حوزه علوم پزشکی از جمله پرستاران و نیز همگامی با پیشرفت‌های فناوری در عرصه اطلاع‌رسانی، تمایل به ارتقای سواد اطلاعاتی توسط متخصصان این حوزه، جهت آگاهی از اطلاعات علمی روز، حل مشکلات بالینی و درمان، در سیستم‌های مراقبت سلامت افزایش یافته است (کاهویی، بابامحمدی و قضوی شریعت‌پناهی، ۱۳۹۲). این امر ضرورت اهتمام به موضوع سواد اطلاعاتی در بین پرستاران را بیش از پیش نمایان می‌سازد.

با توجه به آنچه گفته شد لازم است تا سطح سواد اطلاعاتی پرستاران در حوزه مراقبت مبتنی بر شواهد (شامل مهارت درک نیاز اطلاعاتی، یافتن اطلاعات، سازمان‌دهی اطلاعات، ارزشیابی اطلاعات، تبادل و اشاعه اطلاعات) بررسی شود تا بتوان با نتایج حاصل از آن، راه‌کارهای مناسب برای رفع موانع و ارتقای مهارت‌های سواد اطلاعاتی و به دنبال آن ارتقای مهارت‌های تفکر انتقادی پرستاران جهت اتخاذ تصمیم درست و مناسب ارائه داد. آگاهی از نیازهای اطلاعاتی و توانایی‌های لازم برای جستجو و استفاده مؤثر از اطلاعات به‌عنوان ملزومات اساسی مهارت‌های سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان آموزشی شهدای خلیج فارس و قلب بوشهر جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد، کانون توجه در این پژوهش به حساب می‌آید. به بیانی دیگر، مسئله موردنظر در

1. Information
2. Skills
3. Bvumbwe

۶. تعیین رابطه بین اطلاعات دموگرافیک با میزان سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد؛

۷. تعیین رابطه بین میزان آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی حوزه پرستاری با میزان سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد؛

۸. تعیین رابطه بین میزان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی حوزه پرستاری با میزان سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد.

پیشینه پژوهش

حبیبی، رضایی هاچه‌سو و طبقی (۱۳۸۹) پژوهشی با عنوان "ارتقای سواد اطلاعاتی: اساس توسعه‌ی پرستاری مبتنی بر شواهد" انجام داده‌اند. هدف این پژوهش تبیین ارتقای سواد اطلاعاتی برای توسعه‌ی پرستاری مبتنی بر شواهد بوده است. پژوهشگران نشان دادند که پرستاران در عملکرد مبتنی بر شواهد با مشکل مواجه بوده‌اند و بیشترین مشکل آن‌ها در یافتن بهترین شواهد، شناسایی منابع درست، استفاده از روش‌های جستجوی بهینه و ارزیابی شواهد، یا به‌طور کلی در استفاده از مهارت‌های اطلاعاتی ذکر شده است.

کاهویی، بابامحمدی، قضوی شریعت‌پناهی و مهدیزاده (۱۳۹۱) پژوهشی با عنوان "بررسی عوامل بازدارنده در شیوه دستیابی به منابع اطلاعات سلامت در مراقبت پرستاری از دیدگاه پرستاران و دانشجویان پرستاری" انجام داده‌اند. این پژوهش مطالعه‌ای توصیفی-تحلیلی بر روی ۴۱۲ نفر از پرستاران و دانشجویان پرستاری در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی و سازمان تأمین اجتماعی سمنان انجام گرفت. ابزار مورد استفاده در این مطالعه پرسشنامه محقق ساخته بود. نتایج نشان داد، پرستاران در انجام مراقبت‌ها تمایل بیشتری برای استفاده از اطلاعات سایر همکاران نسبت به دانشجویان پرستاری داشتند.

منگلیان شهربابکی، فرخزادیان و نوحی (۱۳۹۵) پژوهشی با عنوان "آگاهی و ارزیابی عملکرد دانشجویان کارشناسی پرستاری در مورد مراقبت مبتنی بر شواهد" انجام داده‌اند. روش این پژوهش توصیفی-تحلیلی بود. نمونه‌ها شامل ۴۳ دانشجوی سال آخر پرستاری در دانشکده پرستاری و مامایی کرمان بودند. ابزار مورد استفاده در این مطالعه پرسشنامه بود

این پژوهش این است که پرستاران شاغل در بیمارستان آموزشی شهدای خلیج فارس و قلب بوشهر تا چه میزان از توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام مراقبت مبتنی بر شواهد برخوردارند تا بتوانند شواهد دقیق و مرتبط با عملکرد خود را به دست آورند. براساس بررسی‌های به عمل آمده بیشتر مطالعات در مورد مراقبت مبتنی بر شواهد، بر نگرش، موانع و عوامل تسهیل‌کننده اجرای آن در پرستاری متمرکز شدند و فقط تعداد کمی از آن‌ها مهارت‌های سواد اطلاعاتی مانند مهارت‌های جستجوی اطلاعات، استفاده از قابلیت‌های جستجو، تدوین استراتژی‌های درست جستجو و نیازهای آموزشی پرستاران در زمینه مراقبت مبتنی بر شواهد را مورد بررسی قرار دادند. همان‌طور که پیش‌تر ذکر شد مهارت‌های سواد اطلاعاتی پیش‌نیازی برای عملکرد مبتنی بر شواهد در مراقبت‌های بالینی محسوب می‌شود. بنابراین، ضرورت دارد پرستاران مهارت‌های سواد اطلاعاتی خود را توسعه دهند تا بتوانند شواهد دقیق و مرتبط با مراقبت‌های بالینی را به دست آورند. از آنجایی که تاکنون پژوهشی مبنی بر بررسی سواد اطلاعاتی با رویکرد مراقبت مبتنی بر شواهد در بین پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر صورت نگرفته است، مطالعه حاضر طراحی گردید تا بتوان گامی در جهت نیل به ارائه موفق مراقبت مبتنی بر شواهد برداشت. همچنین یافته‌های این پژوهش می‌تواند راه کارهای کاربردی و عملی مطلوبی را در اختیار دست‌اندرکاران و مسئولان بیمارستان‌های آموزشی جهت بهبود کیفیت خدمات مراقبتی قرار دهد. بنابراین، هدف کلی از انجام این پژوهش تعیین سطح سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد در سال ۱۳۹۷ است و هدف‌های فرعی زیر نیز برای پژوهش تعیین شده است:

۱. تعیین سطح سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در مهارت درک نیاز اطلاعاتی؛
۲. تعیین سطح سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در مهارت یافتن اطلاعات؛
۳. تعیین سطح سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در مهارت سازمان‌دهی اطلاعات؛
۴. تعیین سطح سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در مهارت ارزشیابی اطلاعات؛
۵. تعیین سطح سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر در مهارت تبادل و اشاعه اطلاعات؛

استنباطی تجزیه و تحلیل شد. یافته‌های پژوهش نشان داد میانگین نمره کلی سواد اطلاعاتی پرستاران بالاتر از حد متوسط است. همچنین بالاترین میانگین مربوط به مهارت درک نیاز اطلاعاتی و کمترین میانگین مربوط به استفاده مؤثر از اطلاعات و اشاعه اطلاعات در بین پرستاران بود

والاس و شورتن^۱ (۱۹۹۷) پژوهشی با عنوان "ادغام سواد اطلاعاتی در برنامه درسی: ابزاری برای ایجاد رویکرد مراقبت مبتنی بر شواهد" انجام هدف بررسی سواد اطلاعاتی به‌عنوان اولین قدم در مراقبت مبتنی بر شواهد بوده انجام گرفته است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی می‌تواند آگاهی دانشجویان در زمینه مراقبت مبتنی بر شواهد و اصول آن را افزایش دهد و به دانشجویان در دسترسی به پژوهش‌های موجود و ارزیابی یافته‌های پژوهشی بالینی کمک شایانی نماید.

کاپلان جکوبس، روزنفیلد و هابز^۲ (۲۰۰۳) پژوهشی با عنوان "سواد اطلاعاتی به‌عنوان پایه‌ای برای مراقبت مبتنی بر شواهد در آموزش پرستاری" انجام داده‌اند. هدف این پژوهش ارائه بینشی در خصوص رویکرد مبتنی بر شواهد در میان دانشجویان تحصیلات تکمیلی پرستاری و مربیان دانشکده پرستاری دانشگاه نیویورک و نوآوری در برنامه درسی بوده است. براساس یافته‌های به دست آمده از این پژوهش، سواد اطلاعاتی و استفاده از روش‌های ارتقای سواد اطلاعاتی (وب سایت‌های چندرسانه‌ای)، ارائه مراقبت مبتنی بر شواهد را در میان نمونه‌های مورد بررسی ارتقا داد.

تانر، پیرس و پراویکوف^۳ (۲۰۰۴) پژوهشی با عنوان "آمادگی برای مراقبت مبتنی بر شواهد: نیازهای سواد اطلاعاتی پرستاران در ایالات متحده" انجام داده‌اند. سطح دانش پرستاران در خصوص مهارت‌های سواد اطلاعاتی و ارتباط آن با مراقبت مبتنی بر شواهد را بررسی می‌کند. یافته‌ها نشان داد که بالای ۶۴ درصد از نمونه‌ها اشاره کرده‌اند که نیاز به سواد اطلاعاتی بالاتری دارند. همچنین براساس یافته‌های به دست آمده بین سواد اطلاعاتی و وضعیت مراقبت مبتنی بر شواهد در نمونه‌ها رابطه مثبتی وجود داشته است. به‌طوری که با افزایش سواد اطلاعاتی، کارآمدی مراقبت مبتنی بر شواهد نیز افزایش می‌یابد.

که داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی در نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که بیشتر دانشجویان (۵۳/۵ درصد) آگاهی خوبی در مورد مراقبت مبتنی بر شواهد داشتند، در حالی که عملکرد بیشتر آنان ضعیف بود و این حاکی از آن است که بین آگاهی و عملکرد پرستاران در مورد مراقبت مبتنی بر شواهد شکاف وجود دارد.

فرخ‌زادیان، احمدیان، خواجه‌ویی و منگلیان شهراباکی (۱۳۹۵) پژوهشی با عنوان "سواد اطلاعاتی و نیازهای آموزشی مدیران پرستاری برای اجرای مراقبت مبتنی بر شواهد انجام داده‌اند. این پژوهش به صورت توصیفی و مقطعی در چهار بیمارستان آموزشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام یافته است. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه سه‌بخشی از ۷۰ مدیر پرستاری جمع‌آوری شد و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و آمار توصیفی و تحلیلی استفاده گردید. یافته‌های پژوهش نشان داد که مدیران پرستاری سواد لازم برای جستجو و ارزیابی اطلاعات از منابع الکترونیکی را ندارند و به‌ندرت از این منابع روزآمد استفاده می‌کنند.

نوحی و شکوری (۱۳۹۵) پژوهشی با عنوان "بررسی عوامل تسهیل‌کننده و بازدارنده عملکرد مبتنی بر شواهد از دید پرستاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان" انجام داده‌اند. این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی و جامعه پژوهش، متشکل از پرستاران بالینی، مدیران پرستاری و مدرسین پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهر کرمان بود. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه در دو بخش تسهیلات و موانع کاربرد پرستاری مبتنی بر شواهد بود که بین ۳۰۰ نفر توزیع گردید. برای دستیابی به اهداف پژوهش، داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS تحلیل گردید. یافته‌ها نشان داد بیشترین عامل تسهیل‌کننده از دید پرستاران مربوط به برگزاری دوره‌های بازآموزی روش‌های تحلیل و به‌کارگیری شواهد و بیشترین موانع مربوط به موانع اجرایی از جمله عدم دسترسی آسان به اطلاعات پژوهشی به‌روز و کارآمد بود.

موسوی، کلهر، رشیدی و امینی (۱۳۹۷) پژوهشی با عنوان "بررسی سواد اطلاعاتی پرستاران شاغل در بیمارستان‌های دولتی در شهرستان بروجرد در سال ۱۳۹۷-۱۳۹۶" انجام دادند. در این مطالعه توصیفی-تحلیلی مقطعی ۱۸۳ پرستار به روش نمونه‌گیری سرشماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق‌ساخته جهت سنجش سواد اطلاعاتی پرستاران بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ و با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و

1. Wallace & Shorten

2. Jacobs, Rosenfeld & Haber

3. Tanner, Pierce & Pravikoff

مهارت‌های لازم برای ارزیابی متون و مشکل در دسترسی به منابع پژوهشی بود.

بوروف و توماس^۵ (۲۰۱۱) پژوهشی با عنوان "ادغام مراقبت مبتنی بر شواهد و مهارت‌های سواد اطلاعاتی در دانشجویان فیزیوتراپی و کاردرمانی" با هدف بررسی نتیجه ادغام مراقبت مبتنی بر شواهد و مهارت‌های سواد اطلاعاتی در دانشجویان فیزیوتراپی و کاردرمانی انجام گرفته است. براساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر، دانشجویان گروه آزمایش ۸ مورد از ۱۰ مورد توانایی‌های سواد اطلاعاتی را پاسخ دادند. از این رو، برگزاری جلسات آموزشی در سواد اطلاعاتی دانشجویان به منظور مراقبت مبتنی بر شواهد تأثیرگذار بوده است.

مجید، مختار، فو، ژانگ، تنگ، چانگ و لویت^۶ (۲۰۱۲) پژوهشی با عنوان "مراقبت مبتنی بر شواهد و مهارت‌های سواد اطلاعاتی مربوط به پرستاران در سنگاپور: مطالعه موردی اکتشافی" انجام داده‌اند. براساس نتایج به نظر می‌رسد که پرستاران ترجیح می‌دهند از منابع اطلاعاتی چاپی و انسانی در مقایسه با منابع اطلاعات الکترونیکی استفاده کنند؛ در جستجوی اطلاعات پژوهشی یا اطلاعات مبتنی بر شواهد فعال نبودند؛ آن‌ها توانایی ارزیابی مقالات پژوهشی و یا مؤثر اطلاعات الکترونیکی مربوط به پرستاری یا مراقبت مبتنی بر شواهد را نداشتند. همچنین مشخص شد که بیش از ۸۰ درصد پرستاران آموزش‌های مرتبط با مراقبت مبتنی بر شواهد را نداشتند.

تورستینسون^۷ (۲۰۱۳) پژوهشی با عنوان "باورها، مهارت‌ها و منابع مرتبط با عملکرد مبتنی بر شواهد در دسترس پرستاران ایسلندی و عوامل مرتبط با آن" انجام داد. نتایج این پژوهش نشان داد با اینکه دسترسی به منابع عملکرد مبتنی بر شواهد خوب بود اما دانش و مهارت‌های کافی و لازم برای اجرای عملکرد مبتنی بر شواهد وجود نداشت.

ویلسون و دیگران^۸ (۲۰۱۵) پژوهشی با عنوان "توانمندسازی پرستاران به واسطه حضور در محیط‌های مبتنی بر شواهد" انجام داده‌اند. روش این پژوهش توصیفی-مقطعی بوده است. حجم جامعه آماری شامل

کوری، بنسون سوروس، دمر و زلر^۱ (۲۰۰۶) پژوهشی با عنوان "سواد اطلاعاتی و مراقبت مبتنی بر شواهد به‌عنوان یک چالش جدید برای دانشجویان پرستاری" انجام داده‌اند. این پژوهش با هدف اثربخشی دوره‌های آموزشی ارتقای سواد اطلاعاتی بر مراقبت مبتنی بر شواهد دانشجویان پرستاری انجام یافت تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که جلسات آموزشی سواد اطلاعاتی تأثیر مثبتی بر مهارت‌های سواد اطلاعاتی و مراقبت مبتنی بر شواهد دانشجویان داشته است.

مجید، ستار چاودهری و زو^۲ (۲۰۰۸) پژوهشی با عنوان "نقش سواد اطلاعاتی در مراقبت مبتنی بر شواهد" انجام داده‌اند. یافته‌ها نشان دادند که پرستاران به‌منظور ارتقای مراقبت مبتنی بر شواهد نیاز به سواد اطلاعاتی دارند.

گوردون^۳ (۲۰۰۹) پژوهشی با عنوان "تئوری در حال ظهور برای آموزش سواد اطلاعاتی بر پایه مراقبت مبتنی بر شواهد" با هدف بیان نظری و تئوری آموزش سواد اطلاعاتی بر پایه مراقبت مبتنی بر شواهد است. یافته‌های پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهد که تئوری در حال ظهور برای آموزش سواد اطلاعاتی بر پایه مراقبت مبتنی بر شواهد، دستورالعمل اصولی و استاندارد سواد اطلاعاتی بر پایه مراقبت مبتنی بر شواهد را پیشنهاد می‌دهد. هدف اصلی در این خصوص خودکارآمدی است که با آموزش سواد اطلاعاتی در زمینه مراقبت مبتنی بر شواهد این امر حاصل می‌گردد.

راس^۴ (۲۰۱۰) پژوهشی با عنوان "سواد اطلاعاتی برای عملکرد مبتنی بر شواهد پرستاران" انجام داده است. این پژوهش با استفاده از روش پیمایشی توصیفی به بررسی درک پرستاران هوشبری از مهارت‌های جستجو و دسترسی به منابع پژوهشی پرداخت. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود و نمونه آماری را ۱۲۸ پرستار تشکیل می‌دادند. نرم‌افزار مورد استفاده نرم‌افزار آماری SPSS بوده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که جامعه پژوهش، بیشتر نشریات علمی را مطالعه می‌کنند، در استفاده از رایانه توانمند هستند و اغلب از پایگاه اطلاعاتی Cinahl برای جستجوی اطلاعات استفاده می‌کنند. سه مانع پرستاران در دسترسی به اطلاعات، عدم آشنایی با ساختار و سازمان‌دهی اطلاعات در پایگاه‌های اطلاعاتی، نبود

5. Boruff & Thomas

6. Majid, Mukhtar, Foo, Zhang, Theng, Chang & Levitt

7. Thorsteinsson

8. Wilson & et al.

1. Courey, Benson-Soros, Deemer & Zeller

2. Majid, Sattar Chaudhry & Xue

3. Gordon

4. Ross

انجام یافته است. براساس یافته‌های به دست آمده، لازم است پرستاران و دانشجویان پرستاری برای جستجوی مؤثر پایگاه‌های اطلاعاتی با مهارت‌های سواد اطلاعاتی همچون چگونگی سازمان‌دهی اطلاعات در بانک‌های اطلاعاتی، ایجاد و پالایش عبارت‌های جستجو و ایجاد راهبردهای مناسب جستجو و بازیابی اطلاعات که به‌طور مؤثر منجر به بازیابی رکوردهای مقالات با کیفیت مطالعات بالینی می‌شوند، آشنا شده و در این راستا مهارت کسب کنند.

دiaz و والش^۴ (۲۰۱۸) پژوهشی با عنوان "ترویج مراقبت مبتنی بر شواهد و سواد اطلاعاتی از طریق یک مجله باشگاه کارشناسی ارشد پرستاری" انجام داده‌اند. ۳۰ دانشجو به‌منظور بررسی اطلاعات به‌عنوان نمونه در نظر گرفته شد که یک‌بار در آغاز ترم و یک‌بار در پایان ترم به پرسشنامه پاسخ دادند و در این فاصله جلساتی در جهت ارتقای سواد اطلاعاتی جهت مراقبت مبتنی بر شواهد برگزار شد که درنهایت شواهد حاکی از افزایش این مهم در نمونه‌های مورد بررسی بوده است.

مرور مطالعات داخلی و خارجی نشان می‌دهد که پرستاران در عملکرد مبتنی بر شواهد با مشکل مواجه هستند و بیشترین مشکل آن‌ها در یافتن بهترین شواهد، شناسایی منابع درست، استفاده از روش‌های جستجوی بهینه و ارزیابی شواهد، یا به‌طور کلی در استفاده از مهارت‌های اطلاعاتی ذکر شده است. بین آگاهی و عملکرد پرستاران در مورد مراقبت مبتنی بر شواهد شکاف وجود دارد. بیشترین موانع مربوط به موانع اجرایی از جمله عدم دسترسی آسان به اطلاعات پژوهشی به‌روز و کارآمد است و در مواردی که دسترسی به منابع عملکرد مبتنی بر شواهد خوب است، اما دانش و مهارت‌های کافی برای اجرای عملکرد مبتنی بر شواهد وجود ندارد. جلسات آموزشی سواد اطلاعاتی تأثیر مثبتی بر مهارت‌های سواد اطلاعاتی و مراقبت مبتنی بر شواهد دانشجویان و پرستاران داشته است. با افزایش سواد اطلاعاتی، کارآمدی مراقبت مبتنی بر شواهد نیز افزایش می‌یابد. برگزاری جلسات آموزشی در سواد اطلاعاتی دانشجویان و پرستاران به‌منظور مراقبت مبتنی بر شواهد تأثیرگذار است. بنابراین، سازمان‌ها باید حمایت‌هایی که باعث افزایش رشد حرفه‌ای و فرصت‌های پژوهشی می‌شود را دنبال کنند تا پرستاران برای عملکرد بهتر تقویت شوند.

۶۷۸۳ نفر از ۱۴ بیمارستان آمریکا و حجم نمونه شامل ۲۴۴۱ پرستار بود. ابزار پژوهش پرسشنامه سواد سلامت مطابق با شاخص‌های پرستاری مبتنی بر شواهد بوده است. داده‌ها در طی دوره سه‌ماهه جمع‌آوری شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که پرستاران آموزش‌دیده نسبت به پرستاران با آموزش پایین موانع کمتری در استفاده از عملکرد مبتنی بر شواهد داشتند. بنابراین، سازمان‌ها باید حمایت‌های سازمانی که باعث افزایش رشد حرفه‌ای و فرصت‌های پژوهشی می‌شود را دنبال کنند تا پرستاران برای عملکرد بهتر تقویت شوند.

سوزی و رینالدو^۱ (۲۰۱۵) پژوهشی با عنوان "ارزیابی خودکارآمدی دانشجویان پرستاری: سواد اطلاعاتی و مهارت‌های کاربردی" با هدف این پژوهش ارزیابی مهارت‌های سواد اطلاعاتی دانشجویان فارغ‌التحصیل پرستاری که در دو دوره آموزشی مهارت‌های سواد اطلاعاتی ثبت‌نام کرده بودند، یافته‌ها نشان داد ۸۲٪ از نمونه‌ها برای دستیابی به اطلاعات به همکلاسی‌های خود مراجعه می‌کنند. اگرچه بیش از نیمی از آن‌ها در مورد استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی دستورالعمل‌هایی دریافت کرده بودند، تنها یک‌سوم از آن‌ها در استفاده از آن موفقیت نشان دادند.

اسمارت، کارتر تمپلتون و براون^۲ (۲۰۱۶) پژوهشی با عنوان "ایجاد یک کارگاه سواد اطلاعاتی برای بهبود مراقبت مبتنی بر شواهد در میان دانشجویان پرستار شاغل" انجام داده‌اند. هدف از این مقاله تأثیر کارگاه آموزشی توسعه سواد اطلاعاتی بر بهبود مراقبت مبتنی بر شواهد در میان دانشجویان پرستار شاغل بوده است یافته‌های به دست آمده نشان داده است که جلسات کارگاهی بر افزایش توانایی دانشجویان به‌منظور ارتقای سواد اطلاعاتی در خصوص مراقبت مبتنی بر شواهد تأثیر مثبتی داشته است.

جامیسون و والش^۳ (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان "ابزارهای مبتنی بر مراقبت مبتنی بر شواهد پرستاری: دستیابی به سواد اطلاعاتی برای یادگیری مادام‌العمر" انجام داده‌اند. ازاین‌رو، این پژوهش با هدف بررسی ابزارهای لازم جهت مراقبت مبتنی بر شواهد و دستیابی به سواد اطلاعاتی برای یادگیری مادام‌العمر در بین پرستاران

1. Susie, Reynaldo
2. Smart, Carter-Templeton & Brown
3. Jameson & Walsh

روش‌شناسی پژوهش

اصلی پژوهش توسط آن به دست آمد. برای تهیه پرسشنامه مرور متون انجام گرفت و از پرسشنامه‌های پژوهش‌های مشابه بهره‌برداری شد (شریف‌مقدم، سلامی، نیرمانی و رزمخواه (۱۳۹۵)). این پرسشنامه مشتمل بر ۶ سؤال جمعیت‌شناختی و ۳۶ سؤال در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) تشکیل شده است که از طریق آن ۵ مهارت سواد اطلاعاتی با رویکرد مراقبت مبتنی بر شواهد مورد سنجش قرار گرفت. پرسشنامه مذکور در میان نمونه پژوهش توزیع گردید و در نهایت ۲۳۳ پرسشنامه بازگردانده شد. داده‌ها وارد نرم‌افزار Spss نسخه ۲۴ شد و توسط آمار توصیفی و استنباطی مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش

براساس یافته‌های جمعیت‌شناختی ۱۶۵ نفر (۷۰/۸ درصد) از آزمودنی‌ها را زنان و ۶۸ نفر (۲۹/۲) از آن‌ها را مردان تشکیل می‌دادند. از نظر وضعیت مدرک تحصیلی ۸۶/۶ از پرستاران دارای مدرک کارشناسی و مابقی مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد، فوق‌دیپلم و دکتری قرار داشتند. بیش از ۵۰ درصد پرستاران دارای سابقه کاری ۱ تا ۱۵ سال بودند (جدول ۱).

این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی مقطعی انجام گرفت. جامعه پژوهش را کلیه پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر تشکیل می‌دادند که تعداد آن‌ها ۵۹۸ نفر بود از این تعداد نمونه‌ای به صورت خوشه‌ای دومرحله‌ای تناسبی و به شکل تصادفی با استفاده از جدول کوکران به تعداد ۲۳۴ نفر انتخاب شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه خودایفا استفاده شد. روایی این پرسشنامه توسط استادان علوم اطلاعات و دانش‌شناسی (در حوزه سواد اطلاعاتی) و استادان پرستاری (در حوزه مراقبت مبتنی بر شواهد) تأیید و پایایی آن نیز با توزیع پرسشنامه در نمونه‌ای متشکل از ۳۰ نفر از پرستاران که جزء نمونه پژوهش حاضر نبودند به شیوه آزمون-بازآزمون و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی پیرسان تأیید شد. اطلاعات لازم جهت این پژوهش با استفاده از یک پرسشنامه دویخشی به دست آمد. بخش اول شامل ۶ پرسش در زمینه اطلاعات جمعیت‌شناختی پرستاران (جنسیت، سابقه کار، مدرک تحصیلی، استفاده از کتابخانه، میزان آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی و میزان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی حوزه پرستاری) و بخش دوم شامل ۳۶ پرسش مربوط به سواد اطلاعاتی با رویکرد مراقبت مبتنی بر شواهد است که اطلاعات مرتبط با مسئله

جدول ۱. اطلاعات دموگرافیک مربوط به پرستاران بیمارستان‌های آموزشی بوشهر، ۱۳۹۷

متغیرها	گروه‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۶۸	۲۹/۲
	زن	۱۶۵	۷۰/۸
سابقه کار	۱-۵	۷۱	۳۰/۵
	۶-۱۰	۶۷	۲۸/۸
	۱۱-۱۵	۶۲	۲۶/۶
	۱۶-۲۰	۲۱	۹/۰
	بالاتر از ۲۰	۱۰	۴/۳
	بی‌پاسخ	۲	۰/۹
مدرک تحصیلی	فوق‌دیپلم	۱۴	۶
	لیسانس	۲۰۲	۸۶/۷
	فوق‌لیسانس	۱۳	۴/۳
	دکتری	۴	۳
استفاده از کتابخانه	بله	۹۶	۴۱/۲

متغیرها	گروه‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
میزان آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی	خیلی کم	۱۳۷	۵۸/۸
	کم	۴	۱/۷
	تا حدودی	۳۲	۱۳/۷
	زیاد	۱۳۲	۵۶/۷
	خیلی زیاد	۴۰	۱۷/۲
میزان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی	خیلی کم	۸	۳/۰
	کم	۲۵	۱۰/۷
	تا حدودی	۱۱۴	۴۹/۴
	زیاد	۵۷	۲۴/۵
	خیلی زیاد	۲۹	۱۲/۵
جمع		۲۳۳	۱۰۰٪

پژوهش (۹۴/۳۸) در مقایسه با میانگین جامعه (۱۰۸) نشان می‌دهد که سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان-های آموزشی شهر بوشهر پایین‌تر از سطح متوسط است (جدول ۲).

در پاسخ به سؤال اصلی پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد اطلاعاتی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد، طبق داده‌های جدول ۱ میانگین سواد اطلاعاتی آزمودنی‌های

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی میزان مهارت‌های سواد اطلاعاتی آزمودنی‌های پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
درک نیاز اطلاعاتی	۲۱/۳۳	۶/۳۲	۸	۴۰
یافتن اطلاعات	۱۸/۴۱	۵/۵۴	۷	۳۵
سازمان‌دهی اطلاعات	۸/۱۵	۲/۴۴	۳	۱۵
ارزشیابی اطلاعات	۲۰/۸۱	۶/۰۰	۸	۳۴
تبادل و اشناعه اطلاعات	۲۵/۹۴	۷/۷۲	۱۰	۴۲
سواد اطلاعاتی	۹۴/۳۸	۲۶/۹۹	۳۶	۱۶۲

در پاسخ به سؤال دوم این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت یافتن اطلاعات، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت یافتن اطلاعات آزمودنی‌های پژوهش میانگین مهارت یافتن اطلاعات پرستاران (۱۸/۴۱) در مقایسه با میانگین جامعه (۲۱) نشان داد که سطح سواد پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

در پاسخ به سؤال اول این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت درک نیاز اطلاعاتی، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت درک نیاز اطلاعاتی آزمودنی‌های پژوهش (۲۱/۳۳) در مقایسه با میانگین جامعه (۲۴) نشان داد که سطح سواد اطلاعاتی پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

میانگین مهارت یافتن اطلاعات آزمودنی‌های پژوهش میانگین مهارت یافتن اطلاعات پرستاران (۱۸/۴۱) در مقایسه با میانگین جامعه (۲۱) نشان داد که سطح سواد پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

در پاسخ به سؤال سوم این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت سازمان‌دهی اطلاعات، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت سازمان‌دهی اطلاعات پرستاران (۸/۱۵) در مقایسه با میانگین جامعه (۹) نشان داد که سطح سواد پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است. در پاسخ به سؤال چهارم این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت ارزشیابی اطلاعات، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت ارزشیابی اطلاعات پرستاران (۲۰/۸۱) در مقایسه با میانگین جامعه (۲۴) یافته‌ها نشان داد که سطح سواد پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

در پاسخ به سؤال پنجم این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت تبادل و اشاعه اطلاعات، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت تبادل و اشاعه اطلاعات پرستاران (۲۵/۹۴) در مقایسه با میانگین جامعه (۳۰) یافته‌های پژوهش نشان داد که سطح سواد پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

در پاسخ به فرضیه اول مبنی بر وجود رابطه بین اطلاعات دموگرافیک با میزان سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد، طبق یافته‌های پژوهش (جدول ۳) بین سواد اطلاعاتی دو جنس زن و مرد رابطه معنی‌داری وجود نداشت. به عبارت دیگر، نوع جنسیت در میزان سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد بی‌تأثیر بود.

در پاسخ به سؤال سوم این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت سازمان‌دهی اطلاعات، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت سازمان‌دهی اطلاعات پرستاران (۸/۱۵) در مقایسه با میانگین جامعه (۹) نشان داد که سطح سواد پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

در پاسخ به سؤال چهارم این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت ارزشیابی اطلاعات، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت ارزشیابی اطلاعات پرستاران (۲۰/۸۱) در مقایسه با میانگین جامعه (۲۴) یافته‌ها نشان داد که سطح سواد پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

در پاسخ به سؤال پنجم این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت تبادل و اشاعه اطلاعات، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت تبادل و اشاعه اطلاعات پرستاران (۲۵/۹۴) در مقایسه با میانگین جامعه (۳۰) یافته‌های پژوهش نشان داد که سطح سواد پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

در پاسخ به فرضیه اول مبنی بر وجود رابطه بین اطلاعات دموگرافیک با میزان سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد، طبق یافته‌های پژوهش (جدول ۳) بین سواد اطلاعاتی دو جنس زن و مرد رابطه معنی‌داری وجود نداشت. به عبارت دیگر، نوع جنسیت در میزان سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد بی‌تأثیر بود.

در پاسخ به سؤال اول این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت درک نیاز اطلاعاتی، براساس داده‌های جدول ۲ میانگین مهارت درک نیاز اطلاعاتی آزمودنی‌های پژوهش (۲۱/۳۳) در مقایسه با میانگین جامعه (۲۴) نشان داد که سطح سواد اطلاعاتی پرستاران در این مهارت از حد متوسط پایین‌تر است.

در پاسخ به سؤال دوم این پژوهش مبنی بر ارزیابی سطح سواد پرستاران در مهارت یافتن اطلاعات، براساس داده‌های جدول ۲

جدول ۳. رابطه نوع جنسیت با میزان سواد اطلاعاتی آزمودنی‌های پژوهش

جنس	فراوانی	درصد	میانگین	تفاوت میانگین‌ها	انحراف معیار	شاخص T آزمون	سطح معنی‌داری
زن	۱۶۵	۷۰/۸	۹۵/۴۶	۳/۶۸	۰/۴۶	۰/۹۱	۰/۳۶

طبق میانگین‌های حاصل شده از این پژوهش، پرستاران با سابقه کاری ۱۶ تا ۲۰ سال بیشتر از سایر گروه‌ها به سواد اطلاعاتی توجه می‌نمایند. پس از آن پرستاران با سابقه کاری ۶ تا ۱۰ سال، سپس ۱۱ تا ۱۵ سال، بعد از آن بالای ۲۰ سال و در آخر پرستاران با سابقه ۱ تا ۵ سال به سواد اطلاعاتی در ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد توجه می‌نمایند.

بخش دوم این فرضیه به دنبال تأیید تفاوت در نمره سواد اطلاعاتی و سابقه کاری پرستاران است. به این منظور از تحلیل واریانس یک‌طرفه برای بررسی این تفاوت استفاده شد. طبق ارقام جدول ۸ مقدار P آزمون کمتر از ۰/۰۵ است. بنابراین، فرضیه صفر رد می‌شود. به عبارت دیگر، بین سابقه کاری پرستاران با سواد اطلاعاتی آنان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۴. رابطه سابقه کاری با میزان سواد اطلاعاتی آزمودنی‌های پژوهش

سابقه کار	فراوانی	درصد	میانگین	انحراف معیار	شاخص آزمون F	سطح معنی‌داری
۱-۵	۷۱	۳۰/۵	۹۳/۹۹	۲۸/۱۳	۴/۵۴	۰/۰۰۲
۶-۱۰	۶۷	۲۸/۸	۹۴/۸۷	۲۹/۲۲		
۱۱-۱۵	۶۲	۲۶/۶	۹۴/۶۷	۲۹/۱۶		
۱۶-۲۰	۲۱	۹/۰	۹۵/۱۸	۳۰/۰۶		
بالای ۲۰	۱۰	۴/۳	۹۴/۱۷	۲۸/۹۸		

پرستاران نیز بالا می‌رود. طبق میانگین‌های حاصل شده از این پژوهش به ترتیب از صعودی به نزولی، پرستاران با تحصیلات دکتری، سپس فوق‌لیسانس، پس از آن لیسانس و در آخر پرستاران با مدرک فوق‌دیپلم به مهارت‌های سواد اطلاعاتی در ارائه مراقبت‌های مبتنی بر شواهد توجه می‌نمایند.

براساس داده‌های به دست آمده در جدول ۵ بین سطح تحصیلات پرستاران با سواد اطلاعاتی آنان رابطه معناداری وجود دارد. به نظر می‌رسد سطح تحصیلات در میزان سواد اطلاعاتی جهت ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد تأثیر دارد. به طوری که با افزایش میزان تحصیلات، سواد اطلاعاتی

جدول ۵. رابطه تحصیلات با میزان سواد اطلاعاتی آزمودنی‌های پژوهش

تحصیلات	فراوانی	درصد	میانگین	انحراف معیار	شاخص آزمون F	سطح معنی‌داری
فوق‌دیپلم	۱۴	۶/۰	۹۱/۹۶	۲۴/۱۶	۲/۸۰	۰/۰۴۱
لیسانس	۲۰۲	۸۶/۷	۹۳/۱۳	۲۵/۱۳		
فوق‌لیسانس	۱۳	۴/۳	۹۳/۳۴	۲۵/۴۵		
دکتری	۴	۳/۰	۹۵/۲۹	۲۵/۷۶		

نزدیک‌تر باشد همبستگی قوی‌تر است. یافته‌های پژوهش نشان داد رابطه معنی‌داری بین میزان آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی و میزان سواد اطلاعاتی پرستاران وجود دارد. به عبارت دیگر پرستارانی که آشنایی بیشتری با پایگاه‌های اطلاعاتی دارند از میزان سواد اطلاعاتی بالاتری برخوردارند.

فرضیه دوم در پی تأیید این نکته است که بین میزان آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی و میزان سواد اطلاعاتی پرستاران رابطه وجود دارد. برای بررسی این رابطه از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. ضریب همبستگی بین ۰ و ۱ به معنی داشتن همبستگی مثبت است و هرچه این ضریب به ۱

جدول ۶. رابطه میزان آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی و سواد آزمودنی‌های پژوهش

ضریب همبستگی (R)	سطح معنی‌داری (Sig)
۰/۲۷	۰/۰۰۰۱

تخصصی و میزان سواد اطلاعاتی پرستاران وجود دارد. به عبارت دیگر، پرستارانی که از پایگاه‌های اطلاعاتی، بیشتر استفاده می‌کنند از سطح سواد بالاتری برخوردار هستند.

در پاسخ به فرضیه سوم این پژوهش مبنی بر وجود رابطه بین میزان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی و میزان سواد اطلاعاتی پرستاران، براساس یافته‌ها در جدول ۷ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین میزان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی

جدول ۷. رابطه میزان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی و سواد اطلاعاتی آزمودنی‌های پژوهش

ضریب همبستگی (R)	سطح معنی‌داری (Sig)
۰/۳۴	۰/۰۰۰۱

کنند. در پژوهش مجید، ستارچائودهری و زو (۲۰۰۸) که به بررسی نقش سواد اطلاعاتی و مراقبت مبتنی بر شواهد در بین پرستاران چهار بیمارستان سنگاپور پرداخته شده است، پس از بررسی سطح سواد آزمودنی‌ها، مشخص شد پرستاران در وضعیت مطلوبی نبوده و به‌منظور ارتقای مراقبت مبتنی بر شواهد نیاز به ارتقای مهارت‌های سواد اطلاعاتی دارند. در تأیید نتایج این پژوهش، یافته‌های مجید و همکاران (۲۰۱۲) نشان داد که پرستاران در جستجوی اطلاعات پژوهشی یا اطلاعات مبتنی بر شواهد فعال نبودند زیرا توانایی ارزیابی مقالات پژوهشی و اطلاعات الکترونیکی مربوط به مراقبت مبتنی بر شواهد را نداشتند. همچنین مشخص شد ۸۰ درصد پرستاران آموزش مهارت‌های مرتبط با مراقبت مبتنی بر شواهد را ندیده‌اند^۱ (۲۰۱۳) در پژوهش خود درک مهارت‌ها و دسترسی به منابع وابسته به عملکرد مبتنی بر شواهد در پرستاران را ارزیابی کرد. بر اساس یافته‌های پژوهش آنان هرچند نیمی از پرستاران آموزش کار با پایگاه‌های الکترونیکی را دریافت کرده بودند اما تنها یک سوم از پرستاران در استفاده از آن‌ها موفق بودند. همچنین نتایج نشان داد با اینکه دسترسی به عملکرد مبتنی بر شواهد خوب بود اما دانش و مهارت‌های کافی و لازم برای بهره‌گیری از شواهد پژوهشی در پرستاران وجود نداشت که نشان از پایین بودن سطح سواد اطلاعاتی پرستاران داشت و از این رو، با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد. بنابراین، نیاز است آموزش‌های کافی به پرستاران جهت جستجوی مطالب جدید و به‌روز ارائه شود به‌طوری که بتوانند این آموزش‌ها را در عمل به کار گیرند.

در پژوهش سوزی و ری‌نالدو^۲ (۲۰۱۵) که با هدف ارزیابی مهارت‌های سواد اطلاعاتی دانشجویان فارغ‌التحصیل پرستاری شرکت‌کننده در دوره آموزشی مهارت‌های سواد اطلاعاتی انجام

بحث و نتیجه‌گیری

چنانچه پرستاران واجد مهارت‌های سواد اطلاعاتی باشند، می‌توانند مراقبت‌های پرستاری خود را براساس مدارک و شواهد علمی پایه‌گذاری ارائه دهند، تصمیمات بالینی مناسبی را اتخاذ نمایند و مراقبت با کیفیت بهتری را ارائه دهند و به‌طور کلی مراقبت مبتنی بر شواهد مطلوبی ارائه شود که این مهم در پژوهش حاضر در نمونه‌های مورد بررسی در وضعیت مطلوبی قرار نداشت.

میانگین سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد در این پژوهش نشان داد که وضعیت سواد اطلاعاتی پرستاران از سطح متوسط پایین‌تر است. در پژوهشی که توسط خواجه‌ی، منگلیان شهرابایی، فرخ‌زادیان و احمدیان (۱۳۹۵) انجام گرفت، یافته‌ها نشان داد مدیران پرستاری سواد اطلاعاتی لازم برای جستجو و بازیابی اطلاعات از منابع الکترونیکی را ندارند و به‌ندرت از این منابع روزآمد استفاده می‌کنند. همین امر موجب می‌شود که آنان نتوانند به‌خوبی کارکنان پرستاری را به استفاده از دانش و مهارت موردنیاز جهت ارائه بهترین و مؤثرترین مراقبت راهنمایی و تشویق نمایند. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش حاضر همخوانی دارد که بایستی چالش‌ها و موانع اجرای مراقبت‌های مبتنی بر شواهد را جستجو کرد تا بتوان راه‌حلی عملی برای آن پیدا کرد. در این راستا در پژوهشی که توسط نوحی و شکوری (۱۳۹۵) در خصوص بررسی تسهیلات و موانع کاربرد عملکرد مبتنی بر شواهد از دید پرستاران انجام شد، بیشترین موانع به‌کارگیری شواهد در عملکرد از دید پرستاران مربوط به موانع اجرایی، از جمله عدم دسترسی آسان به اطلاعات پژوهشی و روزآمد بود. بنابراین، در بیمارستان‌ها بایستی این امکان را فراهم کرد که همه پرستاران دسترسی کامل به شواهد به‌روز را داشته باشند تا بتوان از آن‌ها انتظار داشت که در ارائه مراقبت‌های پرستاری از آن شواهد استفاده

1. Thorsteinsson
2. Susie, Reynaldo

شد. نتایج پژوهش نشان داد که هرچند برنامه آموزشی ارائه شده سطح بالایی از اعتماد به نفس را نشان می‌داد اما عملکرد پرستاران در آزمون مهارت‌های سواد اطلاعاتی رضایت‌بخش نبود و تنها یک‌سوم از پرستاران در این آزمون موفق عمل کردند. کلین^۱ (۲۰۱۵) در مطالعه خود نشان داد با وجود اینکه نیاز به مراقبت با کیفیت و مبتنی بر شواهد در محیط‌های بیمارستانی احساس می‌شود و با وجود دسترسی به اینترنت، اغلب پرستاران از پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد شناختی نداشته یا در صورت شناخت، از سطح مهارت مطلوبی جهت استفاده از پایگاه‌ها برخوردار نبودند که با یافته‌های این پژوهش هم‌راستا است.

در تضاد با یافته‌های این پژوهش، شریف‌مقدم، سلامی، نریمانی و رزمخواه (۱۳۹۵) در مقاله‌ای به بررسی سواد اطلاعاتی اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان دکتری با هدف توسعه دانش کاربردی در ارتباط با سطح سواد اطلاعاتی در ارائه مراقبت مبتنی بر شواهد پرداختند. نتایج پژوهش آنان نشان داد میانگین سواد اطلاعاتی دانشجویان دکتری پرستاری و اعضای هیئت‌علمی بالاتر از متوسط برآورده شد که به نظر می‌رسد آموزش‌های دوران تحصیلات تکمیلی نقش بسزایی در افزایش سواد اطلاعاتی پرستاران جهت مراقبت‌های مبتنی بر شواهد دارد. موسوی، کلهر، رشیدی و امینی (۱۳۹۷) در پژوهش خود دریافتند میانگین نمره کلی سواد اطلاعاتی پرستاران بالاتر از حد متوسط است. همچنین بالاترین میانگین مربوط به مهارت درک نیاز اطلاعاتی و کمترین میانگین مربوط به استفاده مؤثر از اطلاعات و اشاعه اطلاعات در بین پرستاران بود که با یافته‌های پژوهش حاضر در تضاد است. از علت‌های احتمالی این تضاد می‌تواند، آموزش‌های کافی و دسترسی به اینترنت باشد.

بر اساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر نمره پرستاران در یافتن اطلاعات جهت ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد در مقایسه با میانگین جامعه نشان می‌دهد وضعیت پرستاران در این مهارت از سواد اطلاعاتی از سطح متوسط پایین‌تر است. در پژوهش حبیبی، رضایی، هاچه‌سو و طبقی (۱۳۸۹) که با هدف تبیین ارتقای سواد اطلاعاتی برای توسعه پرستاری مبتنی بر شواهد انجام گرفت، پژوهشگران نشان دادند که پرستاران در عملکرد مبتنی بر شواهد با مشکل مواجه بوده و بیشترین مشکل آن‌ها در شناسایی منابع درست، استفاده از روش‌های جستجوی بهینه و یافتن بهترین شواهد ذکر گردیده است که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. همسو با این پژوهش است. فرخ‌زادیان، احمدیان، خواجه‌ویی و منگلیان شهرباکی (۱۳۹۵) در پژوهش خود نشان دادند میانگین نمره استفاده از امکانات مختلف جستجو در بانک‌های اطلاعاتی بسیار پایین بوده، به طوری که برای جستجوی اطلاعات در یک پایگاه داده فقط ۱۷ درصد پرستاران مناسب‌ترین گزینه را از یک مثال فرضی انتخاب کردند. همچنین نتایج نشان داد مدیران پرستاری سواد لازم برای بازیابی اطلاعات از منابع الکترونیکی را ندارند. در پژوهش نوحی و شکوری (۱۳۹۵) یافته‌های پژوهش نشان داد دسترسی ناکافی به شواهد به‌عنوان بزرگ‌ترین بازدارنده عملکرد مبتنی بر شواهد مطرح بوده است. در این راستا کاهویی، بابامحمدی، قضوی شریعت پناهی و مهدیزاده (۱۳۹۱) پژوهشی با عنوان "بررسی عوامل بازدارنده در شیوه دستیابی به منابع اطلاعات سلامت در مراقبت پرستاری از دیدگاه پرستاران و دانشجویان پرستاری" انجام داده‌اند که نتایج نشان داد پرستاران به دلایل

بر اساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر نمره پرستاران در درک نیاز اطلاعاتی جهت ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد نشان می‌دهد وضعیت پرستاران در این مهارت از سواد اطلاعاتی از سطح متوسط پایین‌تر است. در راستای پژوهش حاضر، در پژوهشی که توسط مجید و همکاران در سال ۲۰۱۲ انجام گرفت، خود گزارش‌دهی در خصوص مهارت‌های سواد اطلاعاتی، نشان داد که پرستاران در درک و شناخت نیاز اطلاعاتی جهت به‌کارگیری شواهد پژوهشی در وضعیت پایینی بوده که با نتایج حاصله همخوانی دارد در این راستا منگلیان شهرباکی، فرخ‌زادیان و نوحی (۱۳۹۵) در

تضاد با یافته‌های این پژوهش، شریف‌مقدم، سلامی، نریمانی و رزمخواه (۱۳۹۵) در مقاله‌ای به بررسی سواد اطلاعاتی اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان دکتری با هدف توسعه دانش کاربردی در ارتباط با سطح سواد اطلاعاتی در ارائه مراقبت مبتنی بر شواهد پرداختند. نتایج پژوهش آنان نشان داد میانگین سواد اطلاعاتی دانشجویان دکتری پرستاری و اعضای هیئت‌علمی بالاتر از متوسط برآورده شد که به نظر می‌رسد آموزش‌های دوران تحصیلات تکمیلی نقش بسزایی در افزایش سواد اطلاعاتی پرستاران جهت مراقبت‌های مبتنی بر شواهد دارد. موسوی، کلهر، رشیدی و امینی (۱۳۹۷) در پژوهش خود دریافتند میانگین نمره کلی سواد اطلاعاتی پرستاران بالاتر از حد متوسط است. همچنین بالاترین میانگین مربوط به مهارت درک نیاز اطلاعاتی و کمترین میانگین مربوط به استفاده مؤثر از اطلاعات و اشاعه اطلاعات در بین پرستاران بود که با یافته‌های پژوهش حاضر در تضاد است. از علت‌های احتمالی این تضاد می‌تواند، آموزش‌های کافی و دسترسی به اینترنت باشد.

بر اساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر نمره پرستاران در درک نیاز اطلاعاتی جهت ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد نشان می‌دهد وضعیت پرستاران در این مهارت از سواد اطلاعاتی از سطح متوسط پایین‌تر است. در راستای پژوهش حاضر، در پژوهشی که توسط مجید و همکاران در سال ۲۰۱۲ انجام گرفت، خود گزارش‌دهی در خصوص مهارت‌های سواد اطلاعاتی، نشان داد که پرستاران در درک و شناخت نیاز اطلاعاتی جهت به‌کارگیری شواهد پژوهشی در وضعیت پایینی بوده که با نتایج حاصله همخوانی دارد در این راستا منگلیان شهرباکی، فرخ‌زادیان و نوحی (۱۳۹۵) در

یافته‌های پژوهش حاضر همخوانی دارد. مجید و همکاران (۲۰۱۲) در پژوهش خود نشان دادند که پرستاران توانایی ارزیابی مقالات پژوهشی و نیز ارزیابی مؤثر اطلاعات الکترونیکی مربوط به مراقبت مبتنی بر شواهد را نداشتند. در پژوهش شریف‌مقدم، سلامی، نریمانی و رزمخواه (۱۳۹۵) میانگین نمرات مهارت ارزشیابی اطلاعات در بین دانشجویان دکتری و اعضای هیئت‌علمی پرستاری بالاتر از میانگین شاخص گزارش شد که در تضاد با نتایج این پژوهش بود. به نظر می‌رسد دانشجویان تحصیلات تکمیلی توانایی بیشتری در رابطه با ارزشیابی اطلاعات دارند که امکان دسترسی به اینترنت، دسترسی به استادان و پژوهشگران و دریافت آموزش‌های دانشگاهی می‌تواند از علل احتمالی باشد.

بر اساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر نمره پرستاران در تبادل و اشاعه اطلاعات جهت ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد برابر در مقایسه با میانگین جامعه نشان می‌دهد وضعیت پرستاران در این مهارت از سواد اطلاعاتی از سطح متوسط پایین‌تر است. همسو با نتایج این پژوهش در پژوهش شریف‌مقدم، سلامی، نریمانی و رزمخواه (۱۳۹۵) کمترین میانگین نمره مربوط به مهارت تبادل و اشاعه اطلاعات در بین آزمودنی‌های پژوهش بود که پایین‌تر از میانگین شاخص گزارش شد که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد.

یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر نشان داد بین سواد اطلاعاتی دو گروه زن و مرد تفاوت معناداری وجود ندارد. بنابراین، جنسیت در میزان سواد اطلاعاتی پرستاران جهت ارائه کارآمد مراقبت مبتنی بر شواهد بی‌تأثیر است. اما بین سواد اطلاعاتی گروه‌ها در سوابق کاری تفاوت معناداری وجود دارد. بیشترین میانگین سواد اطلاعاتی مربوط به پرستاران با سابقه کار ۱۶ تا ۲۰ بوده است. همچنین بین میزان تحصیلات و میزان سواد اطلاعاتی پرستاران رابطه معنادار وجود دارد به این معنا که با ارتقای علمی پرستاران، میزان سواد اطلاعاتی آنان نیز افزایش می‌یابد. در اینجا بالاترین نمره میانگین سواد اطلاعاتی در زمینه تحصیلات، مربوط به تحصیلات دکتری بوده است. در پژوهش خواجه‌بوی، منگلیان شهراباکی، فرخ-زادیان و نوحی (۱۳۹۵) نیز بین میانگین نمره مهارت استفاده از منابع اطلاعاتی و سابقه کاری و مدرک تحصیلی پرستاران تفاوت معناداری مشاهده شد. به طوری که پرستاران با سابقه کاری بیشتر و مدرک تحصیلی بالاتر بیشتر از منابع مختلف اطلاعاتی برای مراقبت و تصمیم‌گیری بالینی استفاده می‌کنند

متعدد از جمله عدم مهارت در استفاده از کتابخانه‌های بیمارستانی برای دستیابی به منابع اطلاعات جهت مراقبت از بیماران تمایل زیادی به استفاده از منابع اطلاعاتی سنتی از جمله بیمار یا همراهان وی و یا کارکنان داشتند. شریف‌مقدم، سلامی، نریمانی و رزمخواه (۱۳۹۵) در پژوهشی خود با عنوان "بررسی سطح سواد اطلاعاتی اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان دکتری پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز" نشان دادند بیشترین میانگین به دست آمده در استانداردهای سواد اطلاعاتی مربوط به مهارت یافتن اطلاعات بود که در تضاد با نتایج این پژوهش بود. سازمان‌دهی اطلاعات به معنای این است که اطلاعات برای کاربرد عملی با هدف دسترسی آسان، ایجاد ارزش افزوده و کمک به تولید دانش و اطلاعات ساماندهی می‌شود. بر اساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر نمره پرستاران در مهارت سازمان‌دهی اطلاعات جهت ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد در مقایسه با میانگین جامعه نشان می‌دهد وضعیت پرستاران در این مهارت از سواد اطلاعاتی از سطح متوسط پایین‌تر است. به نظر می‌رسد در دانشگاه‌ها امکان دسترسی به اینترنت و همچنین آموزش‌های به‌روز بسیار بیش‌تر از محیط بیمارستان‌ها است.

در این راستا راس (۲۰۱۰) در پژوهش خود با بررسی درک پرستاران هوشبری از مهارت‌های سواد اطلاعاتی دریافت که یکی از سه مانع عمده پرستاران در دسترسی به اطلاعات، عدم آشنایی با ساختار و سازمان‌دهی اطلاعات در پایگاه‌های اطلاعاتی، نبود مهارت‌های لازم برای ارزیابی متون و مشکل در دسترسی به منابع پژوهشی بود که با یافته‌های پژوهش حاضر همخوانی دارد. شریف‌مقدم، سلامی، نریمانی و رزمخواه (۱۳۹۵) در پژوهش خود نشان دادند میانگین نمرات مهارت سازمان‌دهی اطلاعات در بین دانشجویان دکتری و اعضای هیئت‌علمی پرستاری بالاتر از میانگین شاخص گزارش شد که در تضاد با نتایج این پژوهش بود.

بر اساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر نمره پرستاران در مهارت ارزشیابی اطلاعات جهت ارائه کارآمد مراقبت‌های مبتنی بر شواهد که در مقایسه با میانگین جامعه نشان می‌دهد وضعیت پرستاران در این مهارت از سواد اطلاعاتی از سطح متوسط پایین‌تر است. راس (۲۰۱۰) در پژوهش خود با بررسی درک پرستاران هوشبری از مهارت‌های سواد اطلاعاتی دریافت که نبود مهارت‌های لازم برای ارزیابی متون و مشکل در دسترسی به منابع پژوهشی یکی از موانع پرستاران برای اجرای عملکرد مبتنی بر شواهد است که با

آنان مراقبت بر اساس شواهد علمی را درک نمی‌کنند و برای آن‌ها اصطلاحی جدید محسوب می‌شود و اظهار می‌کنند هیچ‌گاه آموزشی هم در این زمینه ندیده‌اند. به نظر می‌رسد یکی از دلایل اصلی پایین بودن مهارت سواد اطلاعاتی پرستاران در ارائه مراقبت مبتنی بر شواهد در تمامی ابعاد، این است که پرستاران در این زمینه آموزش‌های لازم را در بیمارستان‌های مربوطه به‌صورت کارگاه‌های مهارتی نگذرانده‌اند و بعضاً اگر این دوره‌ها را گذرانده‌اند، وجود موضوعات مرتبط با مؤلفه‌های این رویکرد در کارگاه‌ها چشم‌گیر نبوده و یا از کیفیت لازم برخوردار نبوده است. به نظر می‌رسد نبود زمان کافی برای مطالعه در حین کار و اجرای ایده‌های جدید از یک سو و گسترده بودن پژوهش‌های مربوطه از سوی دیگر نیز می‌تواند یکی از دلایل پایین بودن سطح سواد پرستاران در استفاده از شواهد پژوهشی در امر مراقبت از بیماران باشد. به نظر می‌رسد فراهم کردن شرایط جهت ارائه مراقبت‌های مبتنی بر شواهد در پرستاری همانند پزشکی در بیمارستان‌های آموزشی بوشهر ضروری به نظر می‌رسد. نظارت بر عملکرد براساس شواهد علمی نیز بایستی تقویت شود.

پیشنهادها

با توجه به یافته‌های پژوهش، علت‌های مختلفی می‌تواند منجر به ارائه مراقبت‌های پرستاری مبتنی بر شواهد کمتر از میزان متوسط شود. پیشنهاد می‌شود ساختار دانشگاه به‌ویژه معاونت درمان و بیمارستان‌ها به‌گونه‌ای باشد که امکان ارائه مراقبت مبتنی بر شواهد امکان‌پذیر باشد و از طریق تدارک حمایت‌های لازم مانند فراهم‌سازی نیروی انسانی کافی و مناسب، اصلاح محتوا و روش‌های آموزش پرستاری و ایجاد فرصت دستیابی به شواهد علمی و نظارت مؤثر و مشوق، انگیزه پرستاران برای ارائه مراقبت مبتنی بر شواهد را تقویت کند. ضمن اینکه موانع و چالش‌ها جهت دسترسی پرسنل به شواهد به‌روز بایستی برطرف گردد، اصلاح نگرش مسئولین و مدیران دانشگاه و بیمارستان جهت به‌کارگیری مراقبت‌های مبتنی بر شواهد ضروری است و بایستی از طریق استراتژی‌های آموزشی سواد اطلاعاتی پرستاران را افزایش داد و نگرش آنان جهت ارائه مراقبت‌های به‌روز و باکیفیت را تقویت بخشید. ضمن اینکه آموزش، نظارت و برقراری سیستم پاداش در به‌کارگیری سواد اطلاعاتی جهت ارائه مراقبت‌های مبتنی بر شواهد می‌تواند بسیار مؤثر واقع شود.

که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد. همسو با این پژوهش در پژوهش نوحی و شکوری (۱۳۹۵) بین موانع مهارت‌های علمی پرستاران در اجرای مراقبت مبتنی بر شواهد و نوع جنسیت تفاوت معناداری مشاهده نشد اما با سابقه کاری ارتباط معنادار مشاهده شد به‌طوری که تجربه کاری بالاتر می‌تواند مهارت‌های علمی پرستاران را افزایش دهد. به‌عبارت‌دیگر با ارتقای درجه علمی پرستاران وسعت به‌کارگیری نتایج پژوهش افزایش پیدا می‌کند.

براساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر رابطه معناداری بین میزان آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی و سطح سواد اطلاعاتی پرستاران وجود دارد. بدیهی است هر چه میزان آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی حوزه پرستاری بالاتر باشد سطح سواد اطلاعاتی پرستاران نیز فزونی می‌یابد چراکه پرستاران به صورت عملی با پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی سروکار داشته و در نتیجه این مهم، مهارت پرستاران در اجرای مطلوب مراقبت مبتنی بر شواهد ارتقا می‌یابد. همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد رابطه معناداری بین میزان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی با میزان سواد اطلاعاتی پرستاران وجود دارد. می‌توان اذعان داشت که در این خصوص هر چه پرستاران از سطح سواد اطلاعاتی بالاتری برخوردار باشند در استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی حوزه پرستاری جهت دسترسی به بهترین شواهد پژوهشی و به‌کارگیری آن در مراقبت مبتنی بر شواهد موفق‌تر عمل می‌کنند. در تضاد با این پژوهش در پژوهش سوزی و رینالدو^۱ (۲۰۱۵) یافته‌ها نشان داد با وجود دریافت آموزش و دستورالعمل در خصوص نحوه استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی، تنها یک‌سوم از پرستاران در استفاده از پایگاه‌ها موفقیت نشان دادند. تورستینسون^۲ (۲۰۱۳) در پژوهش خود اظهار کرد هرچند نیمی از پرستاران آموزش کار با پایگاه‌های الکترونیکی را دریافت کردند اما تنها یک‌سوم از پرستاران در استفاده از آن‌ها موفق عمل کردند که با نتایج پژوهش حاضر در تضاد است. به نظر می‌رسد بین آگاهی و عملکرد پرستاران در مورد مراقبت مبتنی بر شواهد شکاف وجود دارد و عوامل مختلفی می‌تواند در این زمینه تأثیرگذار باشد از جمله نگرش افراد به اجرای کار و وجود تسهیل‌کننده‌ها یا مانع‌ها.

نتایج این مطالعه نشان داد مراقبت مبتنی بر شواهد برای بسیاری از پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر بوشهر به‌عنوان رویکردی جدید شناخته می‌شود به‌طوری که برخی از

Reference

- Adib-Hajbaghery, M., & Azizi-Fini, E. (2013). Longitudinal study of cardiopulmonary resuscitation knowledge and skills among nurse interns of Kashan university of medical sciences. *Iranian Journal of Medical Education*, 13(2), 134-145.
- Bvumbwe, T. (2016). Enhancing nursing education via academic-clinical partnership: an integrative review. *International journal of nursing sciences*. 3(3), 314-322.
- Chang, Y. K., Zhang, X., Mukhtar, I. A., Foo, S., Majid, S., Levitt, B., & Theng, Y. L. (2012). Assessing students' information literacy skills in two secondary schools in Singapore. *Journal of information literacy*, 6(2), 19-34.
- Farrokhzadian, J., Ahmadian, K., & Manglian Shahrababaki, P. (2016). Information literacy and training needs of nursing managers for evidence-based practice. *Iranian Nursing*, 29(101), 43-56. (in persian)
- Habibi, Sh., Rezaei Hacheh So, P., & Tabaghi, R. enhancing information literacy as a base of developing evidence-based nursing. (in persian)
- Kahouei, Baba Mohammadi, H., ghazavi Shariat Panahi, and Mehdizadeh. (2019). A survey on barriers to access health information resources of nursing care from the perspectives of nurses and nursing students. *Health Management*, 15(49), 38-27. (in persian)
- Klein-Fedyshin, M. (2015). Translating Evidence into Practice at the End-of-Life: Information needs, access and usage by hospice and palliative nurses. *Journal of hospice and palliative nursing: JHPN: the official journal of the Hospice and Palliative Nurses Association*, 17(1), 24.
- Kurniawan, T., & Petpichetchian, W. (2011). Case study: Evidence-based interventions enhancing diabetic foot care behaviors among hospitalized DM patients. *Nurse Media Journal of Nursing*, 1(1), 43-59.
- Majid, S., Chaudhry, A. S., & Xue, Z. (2008). Role of information literacy in effective evidence-based practice. Library and Information Science Unit.
- Manglian Shahrababaki, P., Farrokhzadian, J., & Nouhi, E. (2016). Evaluation of the Knowledge and Performance of Nursing Students Regarding Evidence-Based Care, Strides in Development of Medical Education, 13(3), 235-245. magiran.com/p1600797 (in persian)
- Mousavi, Z., Kalhor, M., Rashidi, K. & Amini, M. (2018). Evaluation of information literacy of nurses working in public hospitals in Boroujerd city in 2018. The first conference on information technology and health promotion. (in persian)
- Nahrir, B., rejeh. & Ebadi, A. (2013). The evidence-based nursing education. *Journal of Nursing Education*, 2(1), 54-49. (in persian)
- Noah, I., Shakuri. (2016). Facilities and Barriers to Evidence-Based Practice (EBP) in the viewpoint of Nurses of Kerman University of Medical Sciences in 2013. *Nursing Education*, 5 (2), 30-24. (in persian)
- Robertson, D. S., & Felicilda-Reynaldo, R. F. D. (2015). Evaluation of graduate nursing students' information literacy self-efficacy and applied skills. *Journal of nursing Education*, 54(3), S26-S30.
- Ross, J. (2010). Information literacy for evidence-based practice in perianesthesia nurses: readiness for evidence-based practice. *Journal of Perianesthesia Nursing*, 25(2), 64-70.
- Salmani mod, memarian, R. and Vanaki. (2012). Effect of implementation staff development program based on evidence for supervisors on nurses practice. *Nursing Management Quarterly*, 1(3), 18-9. (in persian)
- Sharif Moghadam, H., & Salami, N. (2016). the rate of information literacy of faculty members and PhD students of Faculty of nursing and midwifery based on successful evidence. *Journal of Nursing Education*. 5(4), 66-60. (in persian)
- Thorsteinsson, H. S. (2013). Icelandic nurses' beliefs, skills, and resources associated with evidence-based practice and related factors: a national survey. *Worldviews on Evidence-Based Nursing*, 10(2), 116-126.